

ÅRSPLAN 2023/2024

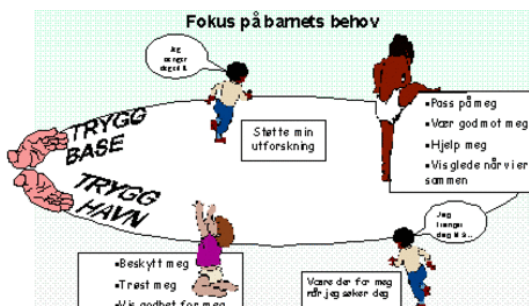
Godkjent av samarbeidsutvalget 2/10-23

Innold

Hovedmål for barnehagen – vår visjon.....	2
Presentasjon av barnehagen vår	2
Barnegruppa.....	2
Personalet	3
Nye barn i barnehagen – tilvenning	4
Barn fra andre kulturer	4
Barnehagens satsingsområde	5
Dagsrytmen i barnehagen	6
Ukeplan.....	7
Kommentarer til våre faste aktiviteter:.....	8
Morgensamling, aktivitet og temasamlinger	8
Gymlek.....	8
Steg for steg - Start, Psykologisk førstehjelp og «Æ e Mæ»	9
Tall og språksprell.....	11
Språkarbeid og matematikk med de minste barna.....	12
Førskolegruppe/overgang barnehage-skole	13
Turdag.....	13
Trafikksikker barnehage.....	14
Musikk/eventyrstund	14
Temaplan for barnehageåret 2023/2024.....	15
Barnehagen som pedagogisk virksomhet	20
Dokumentasjon og vurdering i barnehagen	21
Rammeplanen i praksis – hvordan vi arbeider med rammeplanen	22
Omsorg, lek, læring, danning, fellesskap og vennskap.....	23
Med samisk blikk i barnehagen	24
Plan for de 8 samiske årstidene – Samisk blikk i barnehagen vår	26
De syv fagområdene - prosjektarbeid.....	27
Barns medvirkning	28
Foreldresamarbeid.....	28
Foreldreråd og samarbeidsutvalget	29
Ernæring og bursdagsfeiring i vår barnehage.....	29
Aktiviteter barnehageåret igjennom	31
Åpningstid og planleggingsdager	33

Hovedmål for barnehagen – vår visjon

Med vårt arbeid i barnehagen ønsker vi å hjelpe og støtte barna i deres utvikling mot å bli trygge og glade barn med tro på seg selv.

Presentasjon av barnehagen vår

Nordlys barnehage AS er en privateid barnehage i leide lokaler med oppstart 15. oktober 2007. Lokalene tilhører Kabelvåg idrettslag (*klubbhuset*) og barnehagen har til og med høsten -21 vært eid av Trude H. Esperø og Cecilie C. Brinchmann. Høsten 2021 ble det endringer i eierskapet da Cecilie sluttet. Christer Jakobsen og Maria Therese Berg gikk inn som eiere sammen med Trude, med en eierandel på 33,33 % hver.

Vinteren 2010 utvidet barnehagen sitt areal og høst/vinter 18/19 foretok vi en større oppgradering ved å bygge på og restaurere store deler. Barnetallet vil variere fra 26-29 barn i alderen 1-6 år. Åpningstid er fra 07.15- 16.15, og barnehageåret er fra 01.08- 31.07. To uker på sommeren har barnehagen stengt.

Barnehagen ligger ved siden av Kong Øysteins hall i Kabelvåg, med idrettsplassen tett inntil og med naturskjønne omgivelser ved havet og flotte turterreng. Barnehagens uteområde ligger godt skjermet fra trafikk og støy og utforminga gir barna gode fysiske utfordringer. Inneområdet er i 1. etg. på klubbhuset og er omgjort fra kafe` og garderober til barnehage. Bygget er romslig og oversiktlig med rom der barn får muligheten til å leke i større eller mindre grupper.

Barnegruppa

Barnegruppa denne høsten består av 29 barn i alderen 1- 6 år hvorav 13 er jenter og 16 er gutter. Vi jobber gruppedelt i de ulike pedagogiske oppleggene og i år har vi tre grupper. Lillegruppa med 9 barn i alderen 1-2. Mellomgruppa med 7 barn i alderen 2-3 år og storegruppa med 13 barn i alderen 4-5 år. Mellom og storegruppa samarbeider og er sammen i frileken og noen pedagogiske opplegg. På fredager har alle gruppene en felles musikkstund og gruppene starter og avslutter dagene sammen.

2022 (1. åringer): 3 jenter og 3 gutter

2021 (2 åringer): 4 jenter og 3 gutter

2020 (3 åringer): 1 jente og 2 gutter

2019 (4 åringer): 3 jenter og 7 gutter

2018 (5 åringer): 2 jenter og 1 gutt

Personalet

Barnehagen har 11 ansatte: 5 pedagoger, 1 barnehagelærerstudent, 4 barne- og ungdomsarbeidere og 1 pedagogisk medarbeider.

Maria Therese Berg: - Styrer i 100% stilling. Ferdig utdannet førskolelærer ved høgskolen i Nesna avd. Lofoten våren- 2014, med fordypning i *pedagogisk ledelse*. Videreutdanning realfag i barnehagen 30 stp (2020/2021) og holder på med ledelse for styrere 30 stp, (ferdig november-23). Maria har jobbet med barn siden 1995. Dette barnehageåret er hun sammen med lillegruppa 2 dager i uken.

Trude H. Esperø: - Pedagogisk leder i 100% stilling for mellomgruppa, barn i alderen 3-4 år. Ferdig utdannet førskolelærer ved høgskolen i Bodø våren 2000. Fordypning og avsluttende oppgave i *utefag. Kulturkunnskap*- årsstudie, HIBO 1996-97. Trude var med på å starte opp barnehagen og er fortsatt en av eierne.

Christer Jakobsen: - Barne- og ungdomsarbeider i 100% stilling. Har jobbet her i barnehagen siden 2010 etter endt lærlingetid. Dette barnehageåret er han sammen med mellomgruppa. Han er også en av eierne av barnehagen.

Marianne Langseth: Utdannet førskolelærer våren-14 med fordypning i pedagogisk ledelse. Marianne er dette barnehageåret pedagogisk leder for storegruppa, 4-5 åringene våre. Marianne har jobbet med barn siden 2007 og har jobbet over flere år med barn med spesielle behov. Marianne har god kompetanse i ASK – alternativt supplerende kommunikasjon.

Monica D. Pedersen: - Pedagogisk medarbeider i redusert stilling, 32%. Hun har jobbet i barnehage siden 1994. Monica er dette barnehageåret sammen med mellom og storegruppa.

Wenche M. Hansen: - Barne- og ungdomsarbeider i 100% stilling. Har jobbet i barnehage siden 1988. Begynte i Nordlys ved oppstart i 2007. Wenche er sammen med lillegruppa.

Siv Hege Jørgensen: - Pedagogisk leder i gruppa med barn fra 1-3 år i 100% stilling. Siv er utdannet barnehagelærer med fordypning i pedagogisk ledelse våren-14 v/høgskolen i Nesna avd. Lofoten. Hun har erfaring fra barnehage siden 2004 og har i mange år jobbet med barn med spesielle behov. I 2019 begynte som pedagogisk leder på lillegruppa.

Marthe Horn: - Pedagog i 80% stilling i mellomgruppa. Ferdig utdannet førskolelærer i 2015, med fordypning i småbarnspedagogikk. Hun har jobbet i barnehage siden 2013 som både pedagog og pedagogisk leder.

Marlene C. Brinchmann: - Barne- og ungdomsarbeider i 100% stilling. Har jobbet i barnehage siden 2016. Begynte i Nordlys barnehage våren 2020. Marlene er i år sammen med storegruppa.

Ingvild Regine B. Tveiterås: - Barne- og ungdomsarbeider i 100% stilling med ansvar for oppfølging av enkeltbarn. Ingvild startet her 1. oktober - 20 og har over 16 års erfaring fra både skole og barnehage.

Benedicte: Ansatt denne høsten i 70 % midlertidig stilling som fagarbeider. Hun er under utdanning til å bli barnehagelærer og har vært vikar her siden oktober-21. Benedicte er sammen med lillegruppa.

Nye barn i barnehagen – tilvenning

Rammeplan for barnehagen er opptatt av at godt samarbeid mellom barnehagen og foreldrene må være til stede for at barnet skal få en trygg og god start (KD, 2017). Hos oss ønsker vi å gi nye barn og foreldre god tid i denne fasen. Vi har alltid fast voksen som er sammen med familien den første tiden, og som har ansvar for at barnet kommer trygt inn i gruppa og skaper tidlig gode relasjoner. Tilvenningstiden for de nye barna er veldig individuell, og den ansatte som har ansvar, gjør avtaler med foreldrene om progresjonen. Foreldrene fyller ut noen papirer ved oppstart som sikrer barnehagen best mulig informasjon om barnet.

Barn fra andre kulturer

Nordlys barnehage har fra tid til annen barn fra andre kulturer, noe vi ser som en berikelse og gir et fint mangfold. Med disse barna som de andre, er vi opptatte av en trygg og god start med nær tilknytning til personalet og barnegruppa. Det er viktig at barnehagen får tidlig kjennskap til deres kultur og får vite om spesielle ting vi må ta ekstra hensyn til, og et tett og godt samarbeid med hjemmet blir viktig. Barnehagen blir

en sentral arena for innlæring av norsk språk, gode rutiner og sosial kompetanse og vi ønsker også å være et sted der disse barna får dyrke sin kultur og sitt livssyn videre.

Barnehagens satsingsområde

«Et trygt og godt barnehagemiljø for alle barn»

I Januar-21 kom det nye bestemmelser i barnehageloven som skal bidra til å sikre at alle barn har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø. Det handler ikke bare om fravær av mobbing og krenkelser, men også at alle barn skal oppleve inkludering, tilhørighet og omsorg. § 41 i barnehageloven slår fast at det skal være nulltoleranse for mobbing og krenkelser, mens i §42 er det lovfestet at alle ansatte har aktivitetsplikt. Aktivitetsplikten innebære å melde fra hvis noen opplever at et barn utsettes for mobbing eller krenkelser, enten det er barn som krenker andre eller voksne som krenker barn. Skjerpet aktivitetsplikt hvis voksne krenker barn (Barnehageloven, kap. 8, §42-43).

På bakgrunn av dette har vi valgt å ha dette temaet som satsingsområde i barnehagen vår. Vi ønsker at alle barna skal oppleve at det er trygt og godt å komme hit i barnehagen, og at de blir inkludert og opplever tilhørighet. De skal bli møtt av voksne som ser hvert enkelt barn, tar dem på alvor og lytter til dem. Voksne som er opptatt av å gi omsorg, støtte, veilede, tilrettelegge og skape gode relasjoner mellom barn/voksne og barn/barn. I arbeidet med å skape en trygg og god barnehagehverdag, har vi stort fokus på det gode foreldresamarbeidet. Sammen kan vi gi barna et trygt og godt barnehagemiljø.

Barnehageåret 2022/2023 igangsatte vi en kompetanseheving i personalgruppen for at vi skal bli enda flinkere i møte med hvert enkelt barn og foreldre. En kompetanseheving som vi fortsatt vil jobbe med dette barnehageåret. Vår oppgave er å jobbe forebyggende for å fremme et godt barnehagemiljø for alle. Ved bruk av kompetansepakken «Et trygt og godt barnehagemiljø» fra UDIR, skal vi sammen få større kunnskap og forståelse av fagbegreper knyttet til temaet og hva barnehageloven sier om dette. Vi skal få en felles forståelse av hva som ligger i begrepet krenkelse og se på hvilke situasjoner vi tenker at krenkelser kan oppstå. Alle ansatte skal også bli kjent med hva som ligger i aktivitetsplikten, kunne observere, lage aktivitetsplaner og utføre tiltak.

Dagsrytmen i barnehagen

07.15	Barnehagen åpner. Barn og foreldre mottas i garderoben.
	Lek. Vi voksne legger til rette og barna velger selv hvem og hva de vil leke med. Vi har en rolig morgenstund.
08.30	Morgensamling Vi samles i gruppene, har navneoppprop, sanger og kalendertrekk.
09.00-09.40	Frokost. Vi synger matsang og barna smør maten selv. Vi gir og får hjelp, prater og koser oss sammen. Vi bruker god tid på måltidet.
	Lek, aktiviteter. Vi finner ting å holde på med sammen med andre og fordeler oss utover inneområdet.
Ca. 10.20	Tilrettelagte aktiviteter ut fra ukeplanen vår Torsdager er det turdag for mellom, store- og førskolegruppa. De går da på tur etter frokost. Vi har felles musikk/eventyrstund på fredager.
Ca. 11.15	Påkledning. De store kler på seg selv og de små øver seg. Vi trener på selvstendighet, gi og få hjelp.
	Utelek. Barna utfolder seg fysisk på uteområdet og evt. på turer. De leker med hva og hvem de vil og får erfare ulike værtyper.
13.00-13.40	Lunsj. Vi synger for maten. Vi spiser og koser oss sammen, hjelper hverandre og rydder selv opp etter oss. Vi bruker god tid på måltidet.
Etter lunsj	Steg for steg/psykologisk førstehjelp/Æ e MÆ på mandager Holder på fra 20 - 30 min. og opplegget er for 3, 4 og 5(6) åringene. Vi har valgt å ikke ha noen faste pedagogiske opplegg etter lunsj resten av uken. Her gir vi rom for spontane innspill fra barn og voksne.
15.00	Fruktstund.
	Lek/ gruppeaktiviteter inne eller ute. Barna finner aktiviteter de vil holde på med. Lek.
16.15	Barnehagen stenger. Vi samtaler med- og gir beskjeder til foreldrene når barna hentes.

Ukeplan

TID	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG
08.30	Morgensamling Alle gruppene	Morgensamling Alle gruppene	Morgensamling Alle gruppene	Morgensamling Alle gruppene	Morgensamling Alle gruppene
10.20	<u>Lillegruppa</u> Gym/utelek	<u>Lillegruppa</u> Aktivitet	<u>Lillegruppa</u> Samlingsstund	<u>Lillegruppa</u> Aktivitet	<u>Felles</u> Musikk/eventyrstund Ca. kl. 10.20
	<u>Mellom/storegruppa</u> Gym kl 10.00	<u>Mellom/storegruppa</u> Temasamling	<u>Mellom/storegruppa</u> Tall- og språksprell	<u>Mellom/storegruppa</u> Turdag	Førskolegruppa Ukas kokker 2 ganger i måneden
13.45	Mellom/storegruppa Steg for steg Psykologisk førstehjelp «Æ e Mæ»		Førskolegruppe		

Aktivitetene og planene for uken er ikke fastsatt. De kan fort forandre seg ut fra barnas spontane innspill.
Vi har stort fokus på barns medvirkning i barnehagehverdagen.

Kommentarer til våre faste aktiviteter:

Gjennom ukedagene har vi faste aktiviteter som går igjen gjennom hele året. Målet med aktivitetene er å styrke barnas språklige, matematiske, motoriske og sosiale ferdigheter. Tema vi jobber med tas også inn i de faste aktivitetene våre slik at vi får jobbet tverrfaglig med temaet. Hvordan vi jobber med de ulike aktivitetene er beskrevet under.

Morgensamling, aktivitet og temasamlinger

Hver morgen kl. halv ni har hver gruppe en fast samlingsstund før frokost. Vi opplever at morgensamlingene gir en fin og forutsigbar start på dagen og er en fin arena for å skape et samlingspunkt, dele felles opplevelser og føle tilhørighet. I disse samlingsstundene trekker vi dag og dato, samtaler om hvem som er til stede, ser på hva som skal skje denne dagen, synger sanger, leser bøker og hører eventyr med og uten konkreter. Vi har en egen ukeplan hvor dagene har forskjellige farger. Hver dag flytter dagene inn i husene sine og på denne måten får barna øvd både på farger, hva dagen heter og rekkefølgen på dagene. Gruppene har også en buss hvor bilder av barna henges opp. Dette gjør vi for å synliggjøre hvem som er i barnehagen, ha fokus på hvert enkelt barn, turtaking og øve på preposisjoner som foran, bak, imellom, opp/nede og ved siden av.

To dager i uken har de minste barna aktivitet. Disse dagene er det fokus på bruk av sansene. Det kan være at det blir baking, lek med lekedeig, maleaktiviteter og andre formingsaktiviteter, dans, lek med vann, såpebobler osv. Det kan også være planlagte matematiske og språklige aktiviteter, hvor barna kan få nye matematiske og språklige erfaringer. De største barna har temasamling en gang i uken, hvor det jobbes med periodens tema. Periodens tema kan også bli dradd med inn i de andre faste aktivitetene vi har i løpet av en uke.

Gymlek

Fysisk aktivitet er viktig gjennom hele livet, og allerede i barnehagen er vi med på å legge grunnlaget for en fysisk fremtid for barna. I barnehagen hjelper, støtter og tilrettelegger vi for at barna skal få en variert og god motorisk utvikling. Uteområdet er en flott arena for motorisk utvikling gjennom lek, utforskning og utfoldelse. I tillegg til bruk av uteområdet har vi valgt å ha en fast dag med gymlek sammen med barna. Her legger vi opp til aktiviteter hvor barna kan få styrket sine grovmotoriske ferdigheter og utvikle sin sosiale kompetanse. Alle aktivitetene tilpasses barnas alder, barnegruppene og enkeltbarn. Gjennom aktivitetene får vi mulighet til å observere om det er noe barna trenger ekstra oppfølging på og kan tilrettelegge for dette når vi planlegger nye gymaktiviteter.

Hinderløyper, musikk og dans, sangleker og trampoline brukes sammen med de minste barna (1-2 åringen), i tillegg til enkle øvelser i grunnleggende bevegelser. Mens for 3-6 åringene utvides gymleken med regelleker og stafetter. I gymlekaktivitetene skal barna oppleve: Mestring, bevegelse, glede, samarbeid, felles opplevelser, utvikle vennskap og turtakning.

Steg for steg - Start, Psykologisk førstehjelp og «Æ e Mæ»

Steg for steg – de største barna i barnehagen

Steg for steg er et opplegg for barn i alderen 3-6 år, der hovedmålet er å forebygge atferdsproblemer og negative konflikter ved å styrke barnas evne til *empati, mestring av sinne og evne til problemløsning*.

Rammeplan for barnehagen legger vekt på at sosial kompetanse må tilegnes gjennom målrettet læring og egen erfaring gjennom deltakelse. Sosial kompetanse er ikke medfødt og utvikles heller ikke gjennom modning eller tilfeldig læring. Språket er intimt forbundet med intellektuell, sosial og følelsesmessig utvikling. En av de viktigste oppgavene i barnehagen blir derfor å stimulere barns bruk av talespråket.

Barnet skal:

- Kunne ta og opprettholde kontakt med andre.
- Utvikle et positivt selvbilde og en positiv holdning til egen læreevne.
- Utvikle selvstendighet, kreativitet og fleksibilitet.
- Kunne sette seg inn i andres sted og se en sak fra flere synsvinkler.
- Kunne samarbeide og samtidig ta hensyn til å vise omsorg for andre.
- Lære seg og selv å bidra til å utforme positive normer for samhandling.
- Utvikle et godt muntlig språk
- Kunne kommunisere effektivt på ulike nivå.

Start – de minste barna i barnehagen.

På lillegruppa, 1-2 åringene bruker vi «Start» som er en forberedelse til og danner et godt grunnlag for det videre arbeidet med Steg for steg. Målet med «Start» er at de minste barna gjennom samværet i barnehagehverdagen skal forstå og bli kjent med egne og andres følelser. I det daglige er vi opptatt av å anerkjenne og sette ord på barnas følelser og hjelpe dem til å forstå hvordan de skal håndtere de ulike følelsene. Vi henger også opp bilder hvor forskjellige følelser kommer til syne, slik at vi sammen med barna kan se på og sette ord på det vi ser.

Psykologisk førstehjelp er et verktøy som kan hjelpe barn med å takle vanskelige tanker og situasjoner. Å vite hva man føler - og hvor sterkt - er utgangspunktet for god følelshåndtering. Hensikten med dette førstehjelpsskrinet er å hjelpe barn i alder 3-6 år til å identifisere, sortere og sette ord på tanker og følelser. I Nordlys barnehage ønsker vi å bruke dette opplegget som et ledd i steg for steg. Barna og de voksne skal få god kjennskap til de røde og de grønne bamsene som symboliserer grønne og røde tanker (gode og dårlige tanker).

Rødtanker?

Grøntanker?

Mobbing i barnehage: Nordlys barnehage jobber hver uke spesifikt med steg for steg kombinert med psykologisk førstehjelp i gruppa 3-6 år. Vi tror og mener at dette også er med på å forebygge mobbing blant barna og her er vi avhengige av et tett foreldresamarbeid. Barnehagene i Vågan kommune har laget en felles plan for godt og inkluderende barnehagemiljø, som blant annet lagt ut på barnehagens hjemmeside. Alle som har barn i Nordlys Barnehage må skrive under på at de har lest og satt seg inn i planen. Personalgruppen startet barnehageåret 2022/2023 opp med et felles kompetanseløft, hvor vi sammen skal bli enda flinkere til å skape et trygt og godt barnehagemiljø for alle barn. Dette arbeidet holder vi enda på med og vil bruke også dette barnehageåret med kompetansehevingen.

«Æ e MÆ» - for trygge og robuste barn: Er en helhetlig modell for forebygging av vold og seksuelle overgrep mot barn og unge. Under barnehagens verdigrunnlag i rammeplanen og punktet; livsmestring og helse, står det:

«Gjennom den daglige og nære kontakten med barna er barnehagen i en sentral posisjon til å kunne observere og motta informasjon om barnas omsorgs- og livssituasjon. Personalet skal ha et bevisst forhold til at barn kan være utsatt for omsorgssvikt, vold og seksuelle overgrep, og vite hvordan dette kan forebygges og oppdages» (KD, 2017, s. 11).

På bakgrunn av hva rammeplanen sier, har vi valgt å ta inn modellen Æ e MÆ i vårt pedagogiske arbeid sammen med steg for steg. Gjennom kunnskapsheving i personalgruppen og opplæring av barn ønsker vi å være med på å bidra i det forebyggende arbeidet. Vennskap, livsmestring og helse blir sentrale begreper i dette arbeidet. Vennskap gir følelse av deltakelse og fellesskap, som igjen bidrar til god selvfølelse. Gode relasjoner mellom barn/barn og barn/voksne, og trygge og gode rammer skaper rom for å si fra på godt og vondt. Dette er noe vi har fokus på gjennom hele barnehagehverdagen og i arbeidet med Æ e MÆ, steg for steg og psykologisk førstehjelp. Temaene i «Æ e MÆ» er tilpasset aldersgruppene fra 2 -5 år. Dette fra å bli

kjent med egen kropp og vite hva de ulike kroppsdelene heter, til å kunne sette grenser for egen kropp.

og målene i modellen er at:

- barna blir glad i egen kropp og ha respekt for andres kropp.
- barna blir kjent med følelser.
- barna blir kjent med likheter og ulikheter hos barn og voksne.
- barna lærer seg å si fra og sette grenser.
- barna får kjennskap til gode og vonde hemmeligheter.
- barna får kjennskap til gode og vonde berøringer.
- barna blir kompetente til å snakke med noen og fortelle om vanskelige ting.
- barna får kunnskap om hvordan vi blir til.
- personalet blir kompetente til å snakke med barn om vanskelige ting.
- personalet kompetente til å se endringer i barns adferd.

Mer info om modellen finnes på nettsiden: <https://æmæ.no>

Tall og språksprell

Tall- og Språksprell er et pedagogisk opplegg som er beregnet på store førskolebarn (3-6 år) og som er rettet mot trening av matematisk- og språklig bevissthet. Det er delt inn ulike temaer med mange forskjellige matematikk- og språkleker for barn. Her møter barna på de fiktive figurene Bøtteknotten og heksa Surhild, som må ha hjelp av barna for å løse ulike oppgaver. Personalet har god trening på gjennomføring av dette opplegget og har erfart at barn synes aktivitetene er spennende og artige.

Språksprell – språklig bevissthet

Forskning viser at det er nær sammenheng mellom barns språklige bevissthetsnivå og deres muligheter for å lykkes med leseinnlæringen på skolen. Barn som strever med ferdighetene som må ligge til grunn for leseinnlæringen, har ofte et tydelig lavere bevissthetsnivå. Språksprell gir barna mulighet til å utvikle språklig bevissthet gjennom morsomme aktiviteter og er bygd opp kronologisk etter følgende temaer:

1. Oppmerksomhet for lyd.
2. Rim og regler.
3. Stavelsesdeling.
  - Fonologisk bevissthet/språkets lydmessige struktur eller oppbygging.
4. Forlydsanalyse: -finne forlyden i ord (ikke bokstaven).

Tallsprell – matematisk bevissthet

I barnehagen utvikler barna sin matematiske kompetanse gjennom hverdagsaktiviteter, lek og eksperimentering. De er tidlig på jakt etter sammenhenger, opptatt av tall og telling

og utforsker rom og form. Barnas matematiske kompetanse stimuleres gjennom bruk av et matematisk språk. For barn er matematiske begreper abstrakte og for at de skal få erfaring og forstå dem, må dette synliggjøres gjennom at vi voksne setter ord på deres handlinger. Dette skjer ved å bruke et matematisk språk i hverdagssituasjoner og planlagte aktiviteter. I tallsprell synliggjøres det matematiske språket for barna gjennom lekpregede aktiviteter. Det som blir viktig er å gi barna ulike erfaringer og samtidig få dem til å reflektere over det de gjør. Temaene i tallsprell er:

1. Rom og posisjon
2. Former
3. Antall og telling
4. Mønster og likheter
5. Mål og vekt

Språkarbeid og matematikk med de minste barna

Språkarbeid med de minste barna

På lillegruppa brukes språket aktivt sammen med barna og de voksne er bevisste på viktigheten av å være gode språkmodeller. Dette ved å utvikle barnas ordforråd og begrepsforståelse i dagligdagse situasjoner og under samlingsstunder. Tilstedeværende voksne som benevner, gjentar, snakker med, deler barnas interesse, tilrettelegger for nye erfaringer og utfyller barnas ord og setninger er en del av språkarbeidet vårt her i barnehagen. Felles fokus gjennom samtaler, sanger, bøker, rim og regler, og eventyr.

Konkreter brukes det mye av i det daglige arbeidet. Tegn til tale er også en del av arbeidsmåten vår for å støtte opp om barnas språkutvikling. Barna blir også kjent med Babblarne, et konsept fra Karlstadmodellen som gjør språktrening til en lek. Her får barna øvd på grunnleggende lyder og utviklet språket gjennom lek med Babblarne figurene, spill, sanger, utkleddningsklær og bøker.

Matematikk med de minste barna i barnehagen

For de minst barna i barnehagen tilrettelegger vi voksne for at de skal kunne få å gjøre seg matematiske erfaringer gjennom bruk av alle sansene. Små barn gjør seg nye erfaringer gjennom å utforske rom og gjenstander med hele kroppen og de smaker, føler, hører, lukter og ser på alt de møter på i sin ferd. I barnas utforskning og undring er vi bevisste på å være tilstedeværende slik at vi kan benevne og setter ord på deres handlinger, dele deres interesser og tilrettelegger for nye erfaringer. I planlagte aktiviteter som samlingsstunder har vi for eksempel fokus på farger, vi teller, bruker sanger, regler, bøker og eventyr med matematiske begreper i, vi ser på likheter, mønster og former. Matematiske begreper blir også brukt i det daglige ved at vi benevner og setter ord på

gjenstander og barnas handlinger. I det daglige gir vi barna mulighet til å utforske størrelser, vekt, volum, rom og posisjoner. For eksempel kan esker i ulike størrelser og former bidra til at barna gjør seg nye erfaringer med størrelser, former, volum og posisjoner. Hvis noen av eskene har innhold med ulike tyngder, gir vi barna mulighet til å gjøre seg erfaringer med vekt. For å styrke deres matematiske språkforståelse bruker vi matematiske begreper når vi setter ord på deres handlinger.

Førskolegruppe/overgang barnehage-skole

Ifølge rammeplan for barnehagens innhold, skal barnehagen i samarbeid med skolen, legge til rette for barns overgang fra barnehage til første klasse og evt. skolefritidsordningen. Dette skal skje i nært samarbeid med barnets hjem. Planene må være nedfelt i årsplanen.

Barnehagene og skolene i Vågan kommune har et felles årshjul for hvordan vi skal ivareta en trygg og god overgang fra barnehagene til skole. I løpet av året blir det lagt opp møte mellom de eldste barnehagebarna og førsteklasingene. Barnehagebarna besøker også skolen og SFO i det siste halvåret i barnehagen og rekker å bli kjent med lokalene og noen lærere. Skolegruppene i de ulike barnehagene i Kabelvåg møtes 3-4 ganger i året og har ulike utendørsaktiviteter sammen.

Hos oss ønsker vi at barna skal ha med seg mest mulig «ballast» for å møte skolehverdagen. Vi ønsker at avskjeden med barnehagen blir god og at barna kjenner at de gleder seg til å begynne på skolen. Vi vil legge opp til et opplegg der barna får gjøre skoleforberedende aktiviteter ut ifra det rammeplanen sier. Det skal være lystbetont og gøy og leken blir flettet inn i opplegget. Vi tar utgangspunkt i hvert enkelt barn og har som mål at alle skal føle at de mestrer. Viktig for denne gruppa er også at barna får føle gleden ved å være de eldste i barnehagen.

Turdag

Vi har lagt opp til faste turdager for mellom- og storegruppa hver uke (se ukeplan). Vi ønsker å ivareta barnas individuelle behov, de eldste barna har bedre utholdenhet og trenger naturlig nok større utfordringer enn de aller minste. Vi håper å kunne gi barna gode og positive turopplevelser ved å bruke naturen gjennom alle de 4 årstidene. Turene vil gå rundt omkring i nærmiljøet i Kabelvåg, bla. Kabelvågmarka, Kong Øystein, Storvågan, Brurberget, gapahukene ved Prestvannet og Langhaugen, borgen bak Marithaugen m.m. Vi har også en egen åkerlapp i Økohagen hvor vi dyrker grønnsaker. Hit drar vi ofte og når det er tid for innhøsting lager vi suppe på bål i økohagen. Noen ganger drar

vi på tur litt lenger unna og bruker da buss/minibussen. Hver vår gjennomfører vi årstur der storegruppa drar et stykke unna med buss og lillegruppa går på heldagstur i nærområdet. Foreldre som ønsker det, er velkomne til å delta på årstur. Grillkos hører alltid med på årsturene.

Trafikksikker barnehage

Barnehagen vår er blitt godkjente som trafikksikker barnehage fram til 2025 og for å få denne godkjenningen har vi måttet oppfylle noen kriterier:

1. Synliggjør i årsplan hvordan vi jobber med trafikksikkerhet.
2. Foreldreveiledning – Trafikksikkerhet tema på foreldremøte
3. Trafikkopplæring i barnehagen

Her i Nordlys barnehage har vi fokus på trafikksikkerhet gjennom hele året, hvor målet er å ivareta barnas sikkerhet når de ferdes i trafikken. Vi har utarbeidet rutiner for å ivareta barnas sikkerhet i og utenfor barnehagens port, ved turer til fots og ved bruk av bil/minibuss eller kollektivtransport. Disse rutinene gjøres kjent for foreldre på vårens foreldremøte og ved å legges ut som tavlepost på kidplan. Før nye turer utfører ped.leder en risikoanalyse som gjøres kjent for resten av personalet. Vi har også en beredskapsplan som ligger tilgjengelig for de ansatte i PBL-mentor HMS og som gjennomgås på en planleggingsdag hvert år. Trafikksikkerhet er også et tema som blir tatt opp på vårens foreldremøte.

Trafikksikkerhet er et gjennomgående tema på dager hvor vi ferdes ute i trafikken. Vi øver på å gå i trafikken ved å gå to og to sammen, ser på trafikkskilt, bruker gang/sykkelstier der det er, går over veien på gangfelt, ser oss for, lytter til lyder i trafikken og vi bruker refleksvester uansett årstid. Vi har også fokus på bruk av sykkelhjelm og at vi voksne skal gå foran som gode rollemodeller. Hver høst kjører vi et pedagogisk trafikkopplæringsopplegg med 3-6 åringene, hvor beltedyret Tarkus lærer oss hvordan vi skal ferdes i trafikken. I år vil vi også ta i bruk trygg trafikks internettsiden Barnas trafikklubb.no.

Musikk/eventyrstund

Hver fredag før lunsj har vi en felles musikk- eller eventyrstund for alle gruppene. Under denne stunden ønsker vi å formidle kjente og kjære eventyr og sanger, i tillegg til nye. Eventyrene formidles på ulike vis gjennom fortelling, konkretisering og dramatisering. Vi

vil også oppmuntre barna til selv å fortelle eventyr på sin egen måte gjennom bruk av fantasi og fortellerglede. I musikkstundene er fokuset på sang, musikk, dans, rytme og toner. Rytmeinstrumentene er godt likt blant barna og vi legger opp til spennende, morsomme og magiske samlingsstunder både ute og inne.

Temaplan for barnehageåret 2023/2024

Temaplan Lillegruppa:

Måned	Tema og mål	Innhold
August - Oktober	<p>Tilvenning/vennskap – eventyr</p> <p>Mål: Skape et godt miljø for de minste, der nærhet og omsorg står i fokus</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Leke sammen og finne gode rutiner som passer for den nye gruppa. ➤ Samlingsstunder med ulikt innhold der vi har fokus på nærhet, trygghet og glede ved å være sammen.
November - Desember	<div style="display: flex; align-items: center;"> <div style="margin-left: 10px;"> <p>Sansene</p> <p>Mål: Barna skal få ulike estetiske opplevelser gjennom bruk av sansene. Hovedfokus på hørsel, syn og følesansen.</p> </div> </div> <div style="display: flex; align-items: center; margin-top: 20px;"> <div style="margin-left: 10px;"> <p>Advent og jul</p> <p>Mål: Følge juletradisjonene til barnehagen og tilpasse de etter barnas forutsetninger.</p> </div> </div>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Musikk, lyd og rytme. ➤ Sanselek. ➤ Fingermaling og hånd/fotavtrykk ➤ Samlingsstunder og aktiviteter knyttet til sansene. ➤ Små eventyr, pekebøker og formingsaktiviteter. ➤ Sanseposer ➤ Musikk og sanger. ➤ Magiske samlingsstunder med fortellinger, sanger og møte av skikkelser som hører julen til. ➤ Formingsaktiviteter. ➤ Julebakst. ➤ Vi smaker og lukter.
Januar - februar	<div style="display: flex; align-items: center;"> <div style="margin-left: 10px;"> <p>Vinter</p> <p>Mål: Kjenne igjen ulike sol- og snøsanger og lære nye begreper innenfor temaene.</p> </div> </div>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Samlingsstunder som hører temaet til med sanger og fortellinger/eventyr. ➤ Solfest. ➤ Se på farger, sette navn på dem og eksperimentere.

	 <p>Samene</p> <p>Mål: Bli litt kjent med samene.</p> <p>Karneval</p> <p>Mål: Forberede og trygge barna slik at de kan oppleve gleden ved å kle seg ut og lage til stor karnevalfest.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Formingsaktiviteter med samisk inspirert kunst og fokus på de samiske fargene. ➤ Lytte til joik. ➤ Enkle samiske eventyr. <ul style="list-style-type: none"> - «Hvordan mygga slapp ut i verden». - «hvorfor bjørnen er stumprupet». - «Reven og kråka» ➤ Karnevalsanger ➤ Lek med utkleddningsklær. ➤ Male ansiktet. ➤ Pynte til karneval. ➤ Karnevalfest.
<p>Mars - april</p>	 <p>Lofotfiske</p> <p>Mål: Få begynnende kjennskap til Lofotfiske og noen fiskesorter, og lære nye begreper knyttet til temaet.</p> <p>Påske</p> <p>Mål: Følge påsketradisjonene i barnehagen og tilpasse de etter barnas forutsetninger.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Samlingsstunder med sanger og eventyr og temaet. ➤ Formingsaktiviteter. ➤ Smake på skreimåltid og andre fiskemåltider. ➤ Være med å se på sløyving av ulike fiskesorter. ➤ Påskeaktiviteter og påskelunsj.
<p>Mai-juni</p>	 <p>Vår og småkryp</p> <p>Mål: Øve på å gå på små turer i nærområdet og lete etter små vårtegn.</p> <p>Få kjennskap til noen av småkrypene vi finner i naturen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Gå på turer i vårt eget nærområde. Samtale om det vi ser og finner på turene. Plukke med oss noe vi kan bruke til forming. ➤ Sanger til tema vår og småkryp. ➤ Eventyr om småkryp, som «Lille larven aldrimett» og andre små eventyr.

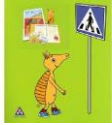

Temaplan mellom- og storegruppa

Eventyr vil være et overordnet tema dette barnehageåret.

Barna vil bli kjent med gamle og nye eventyr gjennom å få dem fortalt med og uten konkreter, dramatisering og rollelek. Eventyr er flotte å bruke i barnas sosiale, matematiske og språklige utvikling. Gjennom eventyrene får barna mulighet til å utvikle fantasien, begrepsforståelsen, kunnskap om tall og mengde, fortellerevnen og sosiale ferdigheter. Vi finner eventyr som passer til årstiden vi er inne i og andre tema vi jobber med.

Mål: Skape magiske eventyrstunder sammen gjennom formidling, dramatisering og lek, som kan bidra til barns sosiale, språklige og matematiske utvikling.

Måned	Tema og mål	Innhold
August	 <p><i>Oppstart nytt barnehageår</i></p> <p>Bli kjent- Vennskap</p> <p>Mål: Skape en trygg, god og forutsigbar oppstart for alle barn.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Fokus på leken- frilek og organisert lek. ➤ Samlingsstunder med samtaler, sang/eventyr og aktiviteter i de nye gruppene. ➤ Turer i skog og mark. ➤ Ferieminner. Se på barnas feriebilder og ha samtaler rundt dem. ➤ Eventyr som passer til tema og årstiden.
September	 <p>Brannvern.</p> <p>Mål: Vekke barnas interesse for brann sikkerhet og gi dem kjennskap til hvordan vi kan forebygge brann.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vi følger et pedagogisk opplegg med brannbamsen Bjørnis. ➤ Sang og musikk med Bjørnis + Bæ bu sangen ➤ Vi øver på å ha brannøvelser og finner måter sammen som passer best for oss her. ➤ Besøk på brannstasjon
	 <p>Innhøsting i økohagen</p> <p>Mål: Gjennom aktiv deltakelse i prosessen fra såing til innhøsting, skal barna få kjennskap til matens vei fra jord til bord,</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ta opp potet og gulerøtter i økohagen. ➤ Vi lager grønnsakssuppe på bål. ➤ Høstsanger. ➤ Natursti ➤ Eventyr som passer til tema og årstiden. ➤ Samisk eventyr «Villrein og tamrein.
Oktober	 <p>Forberedelser til FN dagen</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vi jobber med barnas rettigheter. ➤ Lager kunst med som skal bli til kunstutstilling på FN-dagen.

	<p>Mål: Bli kjent med barnas rettigheter som er nedfelt i barnekonvensjonen.</p> <p>Førstehjelp med førstehjelpsdukken Henry</p> <p>Mål: Få kjennskap til enkel førstehjelp.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Foreldre inviteres til kunstutstilling og kafe på FN dagen 24 september. ➤ Samisk eventyr: «Stallo på frierfötter». ➤ Vi følger et pedagogisk opplegg med Førstehjelpsdukken Henry. ➤ Bøker til tema «Au det gjør vondt», «Lillesøster på tur» og «Emma hos doktoren». ➤ Vi lager lekemiljø-legekontor/sykehus.
November	 <p>Trafikk</p> <p>Mål: Ivareta barns sikkerhet når de ferdes i trafikken.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Samlinger med tema <i>trafikk</i> der hånddukken Tarkus lærer oss hvordan vi kan ferdes i trafikken, bruk av refleks, sykkelhjelme og bilbelte. ➤ Samlinger med bruk av internettsiden barnas trafikklubb. ➤ Hinderløype med trafikk som tema. ➤ Turdager hvor vi øver på å gå i trafikken og ser på trafikkskilt.
Desember	 <p>Advent og Jul</p> <p>Mål: Ta vare på norske juletradisjoner og tradisjoner fra andre land som er representert i barnegruppa.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Juleverksted der vi lager pynt, kaker og gaver. ➤ Fortelle og dramatisere Juleevangeliet. ➤ Julesanger og julehistorier. ➤ Luciafeiring og foreldrekaffe. ➤ Adventsstund med lys, sang og kalender. ➤ Julevandring i kirka. ➤ Nissemarsj og nissefest. ➤ Julebord for hele gruppa. ➤ Eventyret om «Guri og fjøsnissen».
Januar	 <p>Samene og deres tradisjoner.</p> <p>Mål: Bli kjent med samisk kultur og tradisjoner.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ En måned med ekstra fokus på samisk kultur og tradisjoner. Vi har egen temaplan for året med samisk blikk i barnehagen. ➤ Fortelle samiske fortellinger og eventyr: «Gutten som terget sola, månen, stjernene og nordlyset». «Gutten som målte krefter med Stallo». «Solens datter»

		<p>«Hvorfor bjørnen er stumprumpet».</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Rekvissitter og klær til eventyrene legges fram slik at barna får mulighet til å spille ut eventyrene gjennom leken. ➤ Synge barnesanger på samisk og lytte til joik. ➤ Lage samiskinspirert kunst ved bruk av naturmaterialer og ➤ Forberedelse til markering av samefolkets dag.
	<div data-bbox="368 689 518 801" data-label="Image"> </div> <p data-bbox="539 712 762 757">Samefolkets dag</p> <p data-bbox="379 808 818 969"> Gratulere med samenes nasjonaldag. <i>Lihkku sámi álbmotbeivviin</i> <i>Læhkoe saemiej áálmegebiejjine</i> <i>Vuorbbe sámi álmukbeijvijn</i> </p> <div data-bbox="379 1189 568 1305" data-label="Image"> </div> <p data-bbox="587 1211 715 1249">Karneval</p> <p data-bbox="379 1339 818 1462"> Mål: Forberedelse til karneval, hvor barna skal få oppleve glede ved å kle seg ut og lage til stor fest. </p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Markering av samefolkets dag 6. februar. <ul style="list-style-type: none"> - Barnehagen er pyntet med kunst vi har laget. - Lager Bidos og Gahkko brød. - Eventyrstund ute, med diverse samiske eventyr. - Disco ute med samisk musikk. - Lassokasting. ➤ Lage masker og annen karnevalpynt. ➤ Pynter barnehagen til fest i slutten av måneden. ➤ Karnevalsanger ➤ Eventyret som passer til tema og årstiden.
<p data-bbox="204 1563 284 1597">Mars</p>	<div data-bbox="368 1570 550 1682" data-label="Image"> </div> <p data-bbox="571 1585 707 1624">Lofotfiske</p> <p data-bbox="379 1709 818 1809"> Mål: Få kjennskap til Lofotfisket før og nå, hva det fiskes etter og ulike fiskeredskaper. </p> <div data-bbox="368 1843 491 1966" data-label="Image"> </div> <p data-bbox="507 1899 595 1937">Påske</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Samlingsstunder med samtaler, eventyr og sanger om temaet. ➤ Besøke Lofotmuseet og akvariet. ➤ Sløye og studere skreien. ➤ Lage skreimåltid og andre fiskemåltider ➤ Samisk eventyr: «Stalloen i Kvalsund på sjøfiske».

	<p>Mål: Bli kjent med påskebudskapet og ta vare på påsketradisjoner</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Påskebudskapet, andre påskehistorier og sanger. ➤ Påskelunsj og påskepynt. ➤ Påskevandring i kirka.
April	 <p>Prosjektarbeid knyttet til årets hovedtema-Eventyr</p> <p>Mål: Samarbeide og oppleve glede av å planlegge, lage og gjennomføre en forestilling.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Fordype oss i temaet vi har valgt ved bruk av naturen, internett, drama, forming og musikk. ➤ Planlegge, tilrettelegge og gjennomføre en forestilling med oppsett av ulike scener som begge gruppene deltar på. ➤ Samisk eventyr: «Hvordan mygga slapp ut i verden»
Mai	 <p>Prosjektarbeid knyttet til årets hovedtema-Eventyr</p> <p>Mål: Samarbeide og oppleve glede av å planlegge, lage og gjennomføre en forestilling.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Finne/lage kostymer og kulisser. ➤ Samisk eventyr: «Reven og kråka».
Juni	 <p>Prosjektarbeid knyttet til årets hovedtema-Eventyr</p> <p>Mål: Oppleve spenning og mestring ved å stå foran et publikum og vise fram forestillingen vår.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Øve på forestilling. ➤ Invitere familien til forestilling på sommeravslutningen.

Temaplanen er ikke «spikret», den fungerer mest som en veileder til det vi tenker skal foregå gjennom barnehageåret. Vi er hele tiden på jakt etter innspill fra barna og ønsker å ta tak i det de er opptatte av ved å ta impulsene deres på alvor. Selv om vi har klare rutiner og ønsker å gi barna forutsigbare og trygge dager, går vi også litt ut av rammene og improviserer ut fra barnas ideer og engasjement/interesser.

Barnehagen som pedagogisk virksomhet

Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet og som pedagogisk virksomhet skal arbeidet vårt planlegges og vurderes. I disse prosessene skal barn og foreldre kunne medvirke. Vi skal være en lærende organisasjon og det pedagogiske arbeidet skal begrunnes ut fra rammeplan og barnehageloven (KD, 2017).

Dokumentasjon og vurdering i barnehagen

Det pedagogiske arbeidet skal være begrunnet i barnehageloven og rammeplanen. Dokumentasjon er en måte å få fram til foreldre, lokalmiljøet, kommunen etc. hva vi egentlig driver med i barnehagen, personalets arbeid og hva barna faktisk lærer. Den er med på å åpne opp for refleksjoner og viktige tilbakemeldinger, og er sånn sett svært viktig både for oss som dokumenterer og for dem vi dokumenterer for.

Eksempler på dokumentasjon i vår barnehage er:

- Årsplanen – et arbeidsdokument for personalet som dokumenterer våre valg og begrunnelser for arbeidet vi gjør her i barnehagen.
- Periodeplanene som henges opp på tavla i garderoben for hver ny periode og som evalueres ved periodeslutt.
- Ukesrapporter legges ut på kidplan til foreldrene.
- Ukeplan.
- Dagsrytme.
- Pedagogisk plattform for vår barnehage som sier noe om hvilke verdier vi voksne har for vårt arbeid hos oss. Denne henger i barnehagen.
- Barnepermene med bilder, tegninger, turlogg etc. Hvert barn har sin egen perm som står i egen hylle i barnehagen.
- Prosjekter som vi jobber med i lengre tid og bearbeider gjennom forming, drama og musikk med visning for publikum.
- Bildemontasjer på veggene som viser ting vi har gjort.
- Praksisfortellinger der vi voksne skriver ned hendelser fra ”dagliglivet” i barnehagen.
- Arbeidspermer i skolegruppa.
- Vi bruker ulike observasjonsmetoder i barnehagen for å dokumentere hendelser og ulike situasjoner. Eksempel på dette er praksisfortelling som hver enkelt i personalgruppa skal bruke jevnlig. Praksisfortellingene legges fram i plenum på personalmøter og vi diskuterer, analyserer og vurderer sammen.
- Vi bruker også jevnlig observasjoner av enkeltbarnet for å dokumentere utvikling og evt. avvik. Eksempel på dette er TRAS (tidlig registrering av barns språkutvikling), ”alle med” som gir et helhetlig bilde av barnet og det barnet mestrer, praksisfortellinger, logg etc.
- Utviklingsplaner på enkeltbarn.
- Egen hjemmeside for Nordlys Barnehage www.nordlys.barnehage.no med mye nyttig informasjon

Når det gjelder vurdering av barnehagens arbeid, heter det i rammeplanen at dette arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes i forhold til kriterier gitt i barnehageloven, rammeplanen og eventuelle lokale retningslinjer og planer. Foreldrene skal ha mulighet til innflytelse på vurderingsarbeidet

Eksempler på vurdering i vår barnehage:

- Personalet vurderer hvert enkelt tema med en gang vi er ferdige med de. Dette gjøres skriftlig, og vurderingen blir gjort i forhold til de planene og målene vi i forkant har satt oss, hva som gikk bra og evt. ikke så bra, barnas læring, utbytte, innspill og interesse og de voksnes engasjement. Barnas tilbakemeldinger kommer med i vurderingene.
- På foreldremøtet som arrangeres på våren, vurderer vi året som har gått sammen med foreldrene. Daglig leder/ ped.leder leder evalueringsarbeidet og foreldrene oppfordres til å komme med innspill.
- Vurderinger blir også gjort på foreldresamtaler der vi diskuterer barnet sammen med foreldrene.
- Brukerundersøkelser som foreldrene skal svare på en gang i året. Undersøkelsen blir ikke oppsummert før alle har deltatt og den er anonym.
- Vurderinger av arbeidet i barnehagen blir også gjort på bakgrunn av daglige observasjoner av enkeltbarn og gruppa som helhet. Vi vurderer barnas trivsel og glede i barnehagen, barnas tilhørighet i gruppa, hele gruppa i sin helhet etc.

Rammeplanen i praksis – hvordan vi arbeider med rammeplanen

Rammeplan for barnehagen gir retningslinjer for barnehagens innhold og oppgaver og målet er å gi styrer, pedagogisk ledere og øvrig personale en forpliktende ramme for planlegging, gjennomføring og vurdering av virksomheten. Den forteller noe om hva barna skal lære i løpet av barnehagetiden og vi anbefaler derfor foreldrene til å lese den. Sammen med Årsplanen og Lov om barnehager, er Rammeplan for barnehagen et kvalitetssikringsdokument for foreldrene, personalet og andre som er tilknyttet barnehagen. Den 1. august-17 fikk barnehagene ny rammeplan.

Barnehagens formål og innhold

Barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset enkeltbarnet og barnegruppen. I barnehagen skal barna få leke og utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Arbeidet med omsorg, danning, lek, læring, sosial kompetanse og kommunikasjon og språk skal ses i sammenheng og samlet bidra til barns allsidige utvikling (KD, 2017, s.19).

Omsorg, lek, læring, danning, fellesskap og vennskap

Rammeplanen legger vekt på at leken skal ha en framtrødende plass i barnehagehverdagen og er en grunnleggende livs- og læringsform som barn kan uttrykke seg igjennom (KD, 2017). Vi ser at leken er viktig i utviklingen av sosial kompetanse, samhandling og vennskap med andre barn. De lærer kommunikasjon og grunnleggende verdier som vil følge dem videre i livet.

Lekens kjennetegn er at det er en frivillig aktivitet som barnet selv velger å delta i.

- Gjennom leken får de opplevelser av å mestre og det igjen er viktig for utviklingen av barnets selvfølelse.
- Leken gir barnet fysiske utfordringer og trener opp barnets kroppsbeherskelse.
- Lek og samspill med andre gir språktrening.
- Barna bruker gjerne rolleleken til å leke ut hendelser o. l fra hverdagen og kan dermed være problemløsende.
- Leken trener utviklingen av sosial kompetanse. Barna samhandler og må ta hensyn til hverandre. De lærer å ta den andres perspektiv og de får god trening i å løse konflikter.
- Leken skaper vennskap.

Vi i barnehagen ønsker å legge til rette for lek og støtte barna i deres leke utvikling. Vi vil gi dem mye tid til allsidig og variert lek både inne og ute og gjerne veilede når det trengs. Barna skal ha mulighet til å leke i stor gruppe og i liten gruppe

Vi vet at leken er barnets viktigste kilde for læring, og læring vil skje på ulike arenaer gjennom hele livet, vi kaller det *livslang læring*. Barna er nysgjerrige og kreative og rammeplanen sier at dette skal anerkjennes, stimuleres og legges til grunn for læringsprosesser.

Deres undring må møtes på en utfordrende og utforskende måte som igjen danner grunnlaget for et aktivt og utviklende læringsmiljø i barnehagen. Det er læring i alt som foregår, både innenfor frie og styrte aktiviteter, og vi må ta utgangspunkt i hvert enkelt individ og gi dem utfordringer ut ifra deres ståsted.

For lek, vennskap og læring er omsorg en forutsetning. Hos oss er vi opptatte av at alle barna blir sett, hørt, forstått og respektert, og får den hjelp og støtte de trenger ut ifra sitt ståsted. Vi legger vekt på de gode samtalene både med enkelt barn og barna i gruppa, og vi vet at barn som opplever omsorgsfulle relasjoner til de nære voksne, er godt rustet til å utføre egne omsorgshandlinger mot andre. Under opplegg som steg for steg og psykologisk førstehjelp, ønsker vi å gi barna gode verktøy som er med på å utvikle tillit til seg selv og andre. Vi jobber hele tiden for å skape et godt fellesskap hvor alle føler at de kan høre til. Dette skjer både gjennom formelle og uformelle aktiviteter og i dagligdagse situasjoner. Tilstedeværende voksne er en sentral brikke i arbeidet med å skape et trygt og godt fellesskap hvor alle barn er inkludert.

Hva angår danning, ønsker vi i Nordlys å hjelpe

barna trygt på vei til å bli selvstendige. Ved å ta barna med på planlegging og la de få virke med sin egen hverdag, mener vi at vi legger et godt grunnlag for at de kan bli ansvarlige deltakere i det demokratiske fellesskap. Rammeplanen er opptatt av at «barnehagen skal fremme samhold og solidaritet samtidig som individuelle uttrykk og handlinger skal verdsettes og følges opp». Vi ønsker at barna skal bli vant med at de kan uttrykke egne meninger og bli hørt på det, noe som igjen vil utvikle kritisk tenkning og evne til å være med å påvirke til endringer.

Med samisk blick i barnehagen

Føringene i rammeplanen for barnehagen innhold og oppgaver (2017), viser til at samiske tema skal synliggjøres i barnehagen gjennom hele barnehageåret. Dette gjelder også for barnehager uten samiske barn. Samene er Norges urbefolkning og for at barn skal kunne utvikle respekt og fellesskapsfølelse for det samiske mangfoldet, trenger barna få kjennskap til den samiske kulturen og deres levesett. Fagområdet «Nærmiljø og samfunn» viser til at en av personalets oppgaver er å bidra til at barna får kjennskap til samisk kultur, levesett og knytte det samiske perspektivet til merkedager og hverdagsliv, kunst, kultur og mattradisjoner (KD, 2017, s. 57).

Den samiske kulturen er sterkt knyttet opp mot naturen, og i rammeplanen under bærekraftig utvikling i barnehagens verdigrunnlag, vises det til at «*barna skal få erfaringer med å gi omsorg,*

og ta vare på omgivelsene og naturen. For samiske barn betyr dette å leve i samklang med, og nyttiggjøre seg av og høste inn av naturen» (KD, 2017, s.10). Vi tenker at det er viktig at alle barn får positive erfaringer og varierte opplevelser i naturen, slik at de kan få en forståelse av hvor viktig det er å ta vare på naturen og dets mangfold. Slik vi ser det kan samisk kultur og tradisjoner være et flott utgangspunkt for å gi barna varierte og positive erfaringer i møte med naturen og dets mangfold. For å få det samiske blikket inn i barnehagen gjennom hele barnehageåret, har vi valgt å ta utgangspunkt i de åtte samiske årstidene og knytte dette opp mot aktiviteter vi gjør på turdager året gjennom. I tillegg til at vi formidler samiske eventyr og sagn, bøker med samisk innhold og språk, øver på enkle samiske ord, synger og hører på kjente barnesanger på samisk, hører på joik og annen samisk musikk, lager tradisjonsmat og samisk kunst. I hele januar har vi et ekstra blikk på det samiske som en forberedelse til markeringen av samefolkets dag 6 februar.

Progresjonsplan for det samiske blikket i barnehagen

1-2 åringen	3-4 åringene	5-6 åringene
<p>Lytte og danse til joik og samisk musikk.</p> <p>Bli kjent med fargene i det samiske flagget. Bruke dem i formingsaktiviteter.</p> <p>Smake på samisk tradisjonsmat.</p> <p>Enkle samiske eventyr.</p> <p>Fokus på naturfenomener som vær og vind, nordlyset og regnbuen.</p>	<p>Bondegårdsbesøk</p> <p>Dyrke og høste i økohagen</p> <p>Bærplukking</p> <p>Skape med naturmaterialer som å tove og ta i bruk materialer funnet ute i naturen.</p> <p>Være med på å sløye fisk</p> <p>Smake på samisk tradisjonsmat.</p> <p>Lage bål og matlaging på bål</p> <p>Samiske eventyr, sagn og musikk.</p>	<p>Bondegårdsbesøk</p> <p>Dyrke og høste i økohagen</p> <p>Bærplukking</p> <p>Skape med naturmaterialer som å tove ull, spikke med kniv, flette bånd med tråd eller never og ta i bruk materialer funnet ute i naturen.</p> <p>Være med på å sløye fisk.</p> <p>Smake på samisk tradisjonsmat.</p> <p>Lage bål og matlaging på bål.</p> <p>Samiske eventyr, sagn og musikk.</p>

Plan for de 8 samiske årstidene – Samisk blikk i barnehagen vår

Høstsommer Aug-sept	Høst Okt-nov	Vinterhøst Nov/des	Vinter Des/jan	Vårvinter Feb/mars	Vår April/mai	Sommervår Mai/juni	Sommer Juni-aug
<p>Turer i skog og mark: - Vi høster av naturen, bær. - Lager mat på bål - Studerer naturen og samtaler om hva som skjer i naturen. - Samle inn naturmaterialer til videre bruk.</p> <p>Innhøsting og smaksprøving i økohagen.</p> <p>Tradisjonsmat: - Kleppmelk</p> <p>Fortellerstund med samiskeventyr/sagn</p> <p>Lytte til årstidjoik</p> <p>Samisk musikk inkluderes når vi har disco.</p>	<p>Turer i skog og mark: . - Lage mat på bål - Studere naturen - Samle inn naturmaterialer</p> <p>Innhøsting i økohagen: - Potet og gulrot opptaking - Lage mat på bål</p> <p>Duodji kunst – bruk av naturmaterialer</p> <p>Fortellerstund med samisk eventyr/sagn</p> <p>Lytte til årstidjoik</p> <p>Samisk musikk inkluderes når vi har disco.</p>	<p>Turer i skog og mark: . - Lage mat på bål - Studere naturen og ha samtaler om det som skjer i naturen.</p> <p>Tradisjonsmat: - Blodpannekaker</p> <p>Fortellerstund med samisk eventyr/sagn</p> <p>Samisk musikk og joik.</p> <p>Lytte til årstidjoik</p> <p>Samisk musikk inkluderes når vi har disco.</p>	<p>Turer i skog og mark: . - Lage mat på bål - Studere naturen og ha samtaler om det som skjer i naturen.</p> <p>Lage samiskinspirert kunst.</p> <p>Duodji kunst – Bruk av naturmaterialer</p> <p>Fortellerstund med samiske eventyr/sagn rundt bålet: fokus på naturfenomene i eventyrene</p> <p>Tradisjonsmat: - Buljong kokt på bål - Smake på tørket reinkjøtt.</p> <p>Joik og Samisk musikk.</p> <p>Lage våre egne joiker</p>	<p>Markering av samefolkets dag</p> <p>Lofotfiske som tema. Vi knytter dette opp mot sjøsamisk kultur: - Fangstredskaper - Fiskesorter - Sløying av fisk. - lage båter og fisk.</p> <p>Tradisjonsmat - Bidos - Gahkku brød - Fiskemåltider som barna er med på å tilberede.</p> <p>Fortellerstund med samiskeventyr</p> <p>Lytte til årstidjoik</p> <p>Samisk musikk inkluderes når vi har disco.</p>	<p>Turer i skog og mark: - Lage mat på bål - Studere naturen og samtaler om hva som skjer i naturen.</p> <p>Klargjøring av jordlappen vår i økohagen</p> <p>Fortellerstund med samiskeventyr/sagn</p> <p>– Bruk av naturmaterialer</p> <p>Lytte til årstidjoik</p> <p>Samisk musikk inkluderes når vi har disco.</p>	<p>Turer i skog, mark og fjæra: - Lage mat på bål - Studere naturen og ha samtaler om det som skjer i naturen. - Samle granskudd og lage granskudd sirup. - Plukke løvetann og lage løvtannkjeks.</p> <p>Planting i økohagen - sette potet - Så gulerøtter, rødbetter, sukkererter + div.</p> <p>Bondegårdbesøk</p> <p>Duodji kunst – Bruk av trematerialer</p> <p>Fortellerstund med samisk eventyr/sagn</p> <p>Lytte til årstidjoik</p> <p>Samisk musikk inkluderes når vi har disco.</p>	<p>Turer i skog, mark og fjæra: - Lage mat på bål - Studere naturen og ha samtaler om det som skjer i naturen</p> <p>Sanke i naturen og økohagen. - Rabarbra, lage rabarbragrøt/syltetøy. Brennesler, lage brenneslesuppe.</p> <p>Følge opp jordlappen vår i økohagen med vanning og luking av ugress.</p> <p>Fortellerstund med samisk eventyr/sagn</p> <p>Lytte til årstidjoik</p> <p>Samisk musikk inkluderes når vi har disco.</p>

De syv fagområdene - prosjektarbeid

Ifølge rammeplanen skal barnehagene jobbe med ulike fagområder og hvert område dekker et vidt læringsfelt. Det er sjelden at det blir jobbet med et fagområde isolert, det meste vil foregå tverrfaglig.

7 fagområder:

- Kommunikasjon, språk og tekst.
- Kropp, bevegelse, mat og helse.
- Kunst, kultur og kreativitet.
- Natur, miljø og teknologi.
- Etikk, religion og filosofi.
- Nærmiljø og samfunn.
- Antall, rom og form.

I Nordlys Barnehage vil alle fagområdene gjenspeile seg i ulik grad, alt etter hva vi gjør, i løpet av et barnehageår. Fagområdene **etikk, religion og filosofi** og **nærmiljø og samfunn** gjenspeiler seg i det daglige og når vi har ulike temaarbeid. Vi gir barna rom til å undere seg over livets mangfold, markerer høytider og nasjonaldager. I tillegg har vi fast tema hvert år om samene og Lofotfiske, og vi gjør oss kjent i nærmiljøet. De største barna besøker brannstasjonen i forbindelse med brannvernuka og får oppleve å være etterforskere på politistasjonen.

De fagområdene som jobbes med spesifikt hver uke i våre faste aktiviteter er:

kommunikasjon, språk og tekst, **kropp, bevegelse, mat og helse**, **natur, miljø og teknologi**, **etikk, religion og samfunn**, og **antall, rom og form**. Dette fordi vi har tall- og språksprell, steg for steg og Æ e MÆ, musikk- og eventyrstund, turer og gym på vår faste ukeplan. Vi har også hele tiden fokus på et sunt og godt kosthold. Skolegruppa er med på å planlegge og lage fredagslunsj til de andre barna. Vi har vår egen lille økohage der vi dyrker grønnsaker som vi igjen spiser når det er klart for det.

Hele året igjennom jobber vi også mye med **kunst, kultur og kreativitet**, der vi lar barna få gi utrykk for ulike inntrykk ved å bruke sin egen kreativitet og lage kunstneriske fremstillinger. Vi dramatiserer, danser, spiller, synger og skaper ved bruk av ulike materialer.

Vi har utarbeidet en egen progresjonsplan for hvordan vi jobber med de i ulike fagområdene ut fra barnas alder. Denne ligger på barnehagens hjemmeside:

www.nordlysbarneage.no, under planverk.

Barns medvirkning

«Barn i barnehagen har rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. Barn skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet. Barnets synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet» (Barnehageloven § 1).

I den nye rammeplanen for barnehagen (1.aug-17), blir det vektlagt at barnehagen skal tilrettelegge for barns medvirkning på måter som er tilpasset deres behov, forutsetninger, erfaringer og alder: *«Barna skal ikke overlates et ansvar de ikke er rustet til å ta» (KD, 2017, s. 27).*

I barnehagen vår skal vi voksne samarbeide med barna og lytte til deres ønsker og behov. Vi har ofte mulighet til å ta dem med på råd når vi planlegger. Ellers gjenspeiler barns medvirkning seg i deres uttrykksmåte. De gir uttrykk både kroppslig og språklig for hvordan de har det og må tas på alvor. Vi voksne må støtte dem til å undre seg, stille spørsmål og få fram sine tanker og meninger. Dette igjen krever tid og rom for gode samtaler med barna og er med på å styrke deres selvfølelse og evne til empati. Det kreves også spontanitet og kreativitet fra de voksnes side. Her i Nordlys Barnehage jobber vi med stor voksentetthet som bidrar til at hvert enkelt barn ivaretas på en unik måte. Våre daglige observasjoner av hvordan barna har det, hva de liker å gjøre og hva de uttrykker, gir godt grunnlag for å planlegge, tilrettelegge og gjennomføre.

Foreldresamarbeid

Vi i Nordlys barnehage er opptatt av å få til et trygt og godt samarbeid med foreldrene. Foreldrene kjenner barnet sitt best og en god dialog gir bedre opplysninger om det enkelte barn og vi i barnehagen kan legge forholdene best mulig til rette.

Når barnet begynner i barnehagen, er det vanlig med tilvenningstid. Foreldrene er sammen med barnet i barnehagen og på den måten blir vi alle godt kjent. Grunnlaget for en god kommunikasjon videre blir lagt. Tilvenningstid varierer veldig fra barn til barn.

Vi ønsker å bruke bringe- og hentesituasjonene til å utveksle dagligdags informasjon. Vi møter barn og foreldre i garderoben og gir barnet en fin velkomst. I løpet av året kalles foreldrene inn til foreldresamtaler og foreldremøter.

- **September: årets første foreldremøte.**
- **Oktober/november: foreldresamtaler.**
- **April/mai: foreldresamtaler**
- **Mai: foreldremøte hvor trafikksikkerhet vil være et fast tema.**

I forbindelse med ulike arrangement i barnehagen vil foreldrene også bli invitert til foreldre kaffe. Ellers kan det være at foreldre blir spurt om å være med når vi skal på større turer. Vi prøver å få til dugnad hvert år, der vi gjør forefallende arbeid på uteområdet og ellers har det sosialt med kaffe og noe godt å bite i.

Hvert år gjennomfører barnehagen en egen brukerundersøkelse der vi ber alle foreldre om å delta. Vi deltar på Udir sin brukerundersøkelse i desember og leverer ut vår egen brukerundersøkelse om våren. Tilbakemeldingene vi får ved er svært verdifulle og hjelper oss til å sette nye mål og tiltak for arbeidet vårt.

Foreldreråd og samarbeidsutvalget

For å sikre samarbeidet med barnas hjem, skal hver barnehage ha et foreldreråd og et samarbeidsutvalg. (Barnehageloven § 4 Foreldreråd og samarbeidsutvalg)

Foreldrerådet i Nordlys barnehage består av foreldre/foresatte til alle barna og skal fremme felles interesse til foreldrene og bidra til at samarbeidet mellom barnehagen og foreldregruppen skaper et godt barnehagemiljø.

Samarbeidsutvalget vårt skal bestå av to representanter fra foreldrene, to fra personalet (deriblant daglig leder/eier) og en oppnevnt representant fra kommunen. Det skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ. Barnehagens ideelle grunnlag skal drøftes i utvalget og det skal arbeides for å fremme kontakt mellom barnehagen og lokalsamfunnet.

Ernæring og bursdagsfeiring i vår barnehage

Vi ønsker å legge vekt på et normalt sunt kosthold og lære barna sunne og gode matvaner. I stedet for kake, is og andre søtsaker til bursdagene i barnehagen, velger vi heller å sette mer fokus på jubelanten. Bursdagsbarnet er midtpunktet, får på seg bursdagskappe, krone og velger sanger og leker ut ifra et utvalg. Bursdagsbarnet kan velge mellom 5 forskjellige matretter som vi i barnehagen lager til.

Til fredagslunsjen der vi lager varmmat e.l. i barnehagen, tar vi barna fra skolegruppa med på råd for å finne ut hva vi skal lage. Barna er med på å lage handleliste og tilbereder maten sammen med en voksen.

Under adventstida derimot, ønsker vi å la barna ta del i de gode norske juletradisjonene og da også julebaksten. Vi baker noen kakesorter og må selvfølgelig tillate litt prøvesmaking.

Rutiner rundt mat og måltider i Nordlys Barnehage - med utgangspunkt i «Nasjonale retningslinjer for mat og måltider i barnehagen» fra Helsedirektoratet

- Vi passer på at frokost og lunsj kommer med max 3,5 timers mellomrom:

Vi har tre måltider pr. dag: Frokost fra kl. 09.00-09.30 eller lengre, lunsj fra kl. 13.00-13.30 eller lengre, frukt/grønnsaker med drikke til ca. kl. 15.00. De aller minste har kanskje andre måltidsrutiner den første tiden etter oppstart og dette tilpasser vi. De barna som kommer tidlig, kan gjerne ha med seg mat som de kan spise før kl. 08.00, f.eks. yoghurt, smoothie, frukt el.l.

- Barna har med seg matboks hver dag med tørrmat og evt. yoghurt, smoothie, frukt o.l. og så ordner barnehagen med pålegg, drikke, frukt etc. Hvis nødvendig, veileder vi foreldrene i forhold til hva de har i barnas matboks. Som pålegg har vi et variert utvalg av oster, pøsepålegg, posteier og supplerer innimellom med egg, fiskepudding/-kaker etc. Til drikke tilbyr vi ekstra lettmelk eller vann.
- Noen barn har spesielle behov knyttet til mat og måltider, f.eks. allergier o.l. Dette får vi en oversikt over av foreldrene ved oppstart. Alle ansatte informeres nøye om disse behovene og vi henger en infooversikt i kjøkkenskapet i tillegg.
- Når barna har bursdag feirer vi bl.a. med god lunsj og bursdagsbarnet velger hva som skal lages/spises ut ifra 5 forskjellige retter: Rundstykker, fruktsalat, grøt (risgryn eller havre), tomatsuppe, pølse og spagetti, fiskeburger og pølse m/brød).
- Hver uke går mellom- og storegruppa på tur og vi spiser lunsjen ute så lenge været tillater det. Da smører barna matpakken sin selv når de er ferdige med å spise frokost. Vi voksne veileder/hjelper dem med å smøre tilstrekkelig med mat. På kalde dager lager barnehagen varm drikke som tas med på tur, som regel blir det kakao eller varm saft.
- Hver fredag lager vi lunsjen i barnehagen, varm mat eller bakst og barna har da bare med seg mat hjemmefra til frokost.
- En voksen + 2 eller tre barn fra skolegruppa har ansvar for varmmat og planlegging av hva som skal lages. Den voksne legger frem tre forskjellige retter som barna får velge ut ifra.

- Barna har på seg kokkehattar og gjerne forkle, god håndvask før matlagingen er prosedyre.
- Kaker, is, kjeks og snacks serveres i barnehagen kun ved helt få spesielle anledninger: Smaksprøve på julebaksten som barna gjennomfører i adventstiden, Luciafeiring m/foreldrekafe der vi serverer årets julebakst, dessert til julebordet, snacks til karneval (katta i sekken) og kaker til sommeravslutningen en gang i året.
- Angående håndhygiene, er det vanlig god håndvask med såpe som gjelder. Hendene vaskes etter toalettbesøk, før måltider og matlaging, og gjerne etterpå hvis nødvendig. Vi voksne er sammen med barna og påser at hendene vaskes skikkelig og at barna bruker såpe.

Aktiviteter barnehageåret igjennom

- **Bursdager:** Barnet får velge mellom fem forskjellige retter som vi i barnehagen lager til lunsj. Bursdagsbarnet dekorerer bursdagsplakaten med navn, tall, ballonger og dagens lunsj. Han/hun får krone og vi har egen bursdagssamlingsstund der bursdagsbarnet er midtpunktet og får velge ut ulike sanger og leker. En egen bursdagskappe hører også med til denne dagen.

- **Kunstutstilling:**

FN-dagen den 24.oktober. Foreldre, søsken og evt. besteforeldre inviteres på barnas egen kunstutstilling. Kunsten skal selges og inntekten går til et godt formål som vi bestemmer på forhånd. Barnehagens hjemmelagde lapskaus, pølse m/brød, saft og kaffe hører også med til denne dagen.

- **Luciafest:** Dette feires den 13. desember. Foreldre, søsken og evt. besteforeldre inviteres til kaffe og julekaker i barnehagen. Barna går Lucia og dramatiserer så juleevangeliet. På formiddagen går vi Lucia på Marithaugen sykehjem i Kabelvåg.
- **Nissmarsj og Nissefest:** Vi kler oss i nisseklær og marsjerer rundt i Kabelvåg med lykter. Tilbake i barnehagen har vi ulike nisseaktiviteter, vi spiser nissegrøt med mandel i og kanskje kommer nissen.....

- **Julebord:** Vi lager til festmåltid rett før juleferien. Vi pynter bord, spiser deilig julemat og lar julefreden senke seg. Tiden i forkant av dette snakker vi om hvorfor vi feirer jul. Julekino hører også med til denne dagen.
- **Solfest:** I begynnelsen av januar markerer vi solas tilbakekomst med en liten fest, hvor vi lager soler, solkroner og spiser gul fruk/mat.
- **Samefolkets dag:** Dato for denne dagen er 6. februar og barnehagen markerer denne dagen ute. Vi setter opp barnehagens lavvo der vi har eventyrstund med samiske eventyr, vi hører på joik og joiker selv. Vi lager samisk mat ute på bålet, bidos og gahkku. I forkant av denne dagen, har vi fordypet oss i- og jobbet med temaet.
- **Karneval:** Vi kler oss ut, synger, danser og viser oss frem. Vi har ulike leker og aktiviteter gjennom dagen og selvfølgelig ”katta i sekken”.
- **Påskelunsj:** Vi lager til deilig lunsj med ulike retter, pynter påskebord og spiser og koser oss. Dette gjør vi siste fredag før påske. Tiden i forkant av dette snakker vi om hvorfor vi feirer påske.
- **17. mai:** I forkant av denne dagen øver vi på sanger, snakker om hvorfor vi feirer denne dagen og pynter barnehagen med flagg og maiblomster som barna selv har laget. På selve dagen går foreldrene i toget sammen med barna og barnehagen har egen fane som foreldrerepresentanten/-e tar ansvar for.
- **Årstur:** Dette er en heldagstur der vi gjerne har med noen foreldre. Storegruppa kjører med minibuss og tar med tursekker med mat, drikke og klær for en hel dag. Lillegruppa gjennomfører sin heldagstur i barnehagens nærområde. Grillkos☺
- **Overnatting:** Skolegruppa overnatter i barnehagen. Vi møtes i barnehagen på ettermiddagen, går på butikken og handler det vi trenger, lager oss god kveldsmat og koser oss. Dagen etterpå drar denne gruppa på tur.
- **Sommerfest:** Rett før st. hans inviteres foreldre og søsken til sommeravslutning i barnehagen. Barna står for underholdning og viser mye av det vi har gjort gjennom året/prosjektarbeidet. Det serveres kaffe og kaker. Her vanker det også en overraskelse til de eldste barna som skal slutte i barnehagen og begynne på skolen.

Åpningstid og planleggingsdager

Barnehagen åpner kl 7.15 om dagene og stenger kl 16.15.

Barnehagen er stengt på julaften. Romjula 09.30-14.30 eller etter behov fra foreldrene.

Onsdag før skjærtorsdag og nyttårsaften stenger barnehagen kl. 12.15.

Sommerferie: Barnehagen har stengt uke 28 og 29.

Alle barna skal ha fire ukers ferie i løpet av året og tre av disse skal være sammenhengende. Fra og med januar -22 er det blitt endringer i vedtektene våre. Hvis barnet tar ut 3 uker sommerferie sammenhengende, må den fjerde uka tas ut som hel uke i løpet av samme barnehageår. Barnehagen må ha beskjed om dette seinest mandag uka før.

Barnehagen har til sammen 5 planleggingsdager i løpet av året og det gis beskjed til foreldrene minst en måned i forkant. Planleggingsdagene brukes til planlegging og evaluering, kompetanseheving i personalgruppen, felles kurs og vasking av leker.

Fastsatte planleggingsdager dette barnehageåret er:

- Onsdag 20. september-23
- Fredag 17. november-23
- Tirsdag 2. januar -24
- Fredag 10. mai-24
- Fredag 14.juni-24

Det kan bli endringer på disse planleggingsdagene, ut fra om det kommer tilbud om kurs eller fagdager som kan være aktuelle for personalgruppa.

